

МАН КУН — АСЛӐ КУН

ПАВЛОВА Альбина Витальевна,

Муркаш районӗнчи

Шурчари пӗтӗмӗшле пӗлӱ паракан

тӗп шкулта вӗрентекен

Тӗллевсем: 1) Мӑн кун уявӗн йӑлине кӑтартса парасси;
2) ачасен тавра курӑмне анлӑлатасси; 3) ачасен пултарулаӑхне
аталантарасси.

1-мӗш ача.

Мӑн кун — Аслӑ кун,
Ўт ҫанталӑк чӗрӗлнӗ кун.

Клентёр, премёк, хёрлэ сáмарта —
Тутлá сáмёс сáвартá.

(«Тантáш» хáсатран)

Ертсе пыракан. Хаклá ачасем! Паян пирён Мán куна халалланá уяв, эфир Мán куна паллá тумá пёрле пустарáнтáмáр. Сáк уяв кашни сулах пирён пата суркунне килет. Уява кётсе пурте пúрт-сурта тирпейлэссё, таса тум тáхáнассё, тутлá апат-сáмёс пёсерессё, сухан хуппипе Христос ячёпе сáмарта хёре-тессё, килен-каяна хáналассё. Аслá прасникре пёсeрмелли йáла-на кёнё апат-сáмёс хушшинче куличпа пасха сумлá вырáн йы-шáнассё.

2-мёш ача.

Инсетри сёршывсенчен
Суркунне килсе ситет.
Мán кун кунё ячёпе
Чиркú чанё сас парать.

Ертсе пыракан. Пире те паян асанне хáй патне чённеччё, килтех-ши? Ачасем, эсир хáвáра йёркеллё тытáр. Ан манáр: эсир хáнара.

Зала кёрессё. Ёлэхки чáваш пúрчё ларать. Кáмака кукринче асанне тáрмашать.
Висё ача патак-лаша утланса чупса кёрессё те чупса сáврáнассё.

1-мёш ача.

Кёсёр йáва сáетпёр,
Ыран пáтá сáетпёр.
Кёсёр вирём теетпёр те
Ыран Мán кун теетпёр.

2-мёш ача.

Вирём, вирём терёмёр
Вирём сáтсе иртсе кáйрё.
Халё, паян, Мán кун пулать,
Мán кун пáтти сáетпёр.

3-мёш ача. Эй, ачасем, айтáр сáмарта пустарма, хёрлэ сáмар-та сáме!

Зал йёри-тавра чупса сáврáнассё те тухса каяссё. Алáкран ачасем кёпёрленсе килсе кёрессё, пúрт умне сáтсе чарáнса шаккассё.

Ертсе пыракан.

Эй, хуса! Килтех-и? Пур-и?

Асанне.

Килтех, килтех!
Килёр, килёр, ачасем,
Манáн кётнё хáнасем!

4-мёш ача.

Ну, хуҫасем, мён паратӑр?

Витре ҫурӑ ҫӑра,

Чӑкӑт ҫурӑ чӑкӑт,

Ҫӑмарта ҫурӑ ҫӑмарта.

Ана памасан —

Выртатпӑр та ҫывратпӑр!

Ача урайне выртать, кил хуҫи (асанне) пӑртрен чашӑкпа ҫӑмарта йӑтса тухать, сётел ҫине лартать.

Асанне.

Килӑр, килӑр, ачасем!

Мӑн кун уявне хатӑрленсе

Пыҫӑк чанпа ҫӑра турӑм,

Пыл куркипе пыллантартӑм,

Ҫӑмартасем те хӑретсе хатӑрлерӑм.

Ачасем асанне ҫумне ларӑҫҫӑ.

5-мёш ача. Асанне, мён-ши вӑл Мӑн кун? Мёншӑн ҫакӑн пек каланӑ-ха ӑна?

Асанне. Уяв ячӑ еврейсен икӑ ҫамахӑнчен тӑрать, чӑвашла вӑсене «ҫӑлӑнӑҫ» тата «мел» тесе куҫарма пулать. Икӑ ҫамаха пӑрлештерсен «ҫӑлӑнӑҫ туп» тенине пӑлтерет.

Мӑн кун яланах вырсарни кун килет. Мӑн кун — Христос тӑнне ӗненекенсен чи пыҫӑк уявӑ. Пӑтӑм халӑх, ҫут ҫанталӑк савӑнать. Христос чӑрӑлнӑ ҫак аслӑ кун хӑвел те ташласа тухать теҫҫӑ. Мӑн кун уявӑ пӑр эрнеке пырать. Уявӑн юлашки кунӑ тепӑр вырсарни кун пулать. Ӑна «кӑҫӑн Мӑн кун» теҫҫӑ. Малтанхи вырсарни кунхи Мӑн куна «аслӑ Мӑн кун» теҫҫӑ. Ҫак кун килти укҫана виҫӑ хут шутласа пӑхсан ӗҫ-пуҫ лайӑхланасса шаннӑ.

6-мёш ача.

Эпир туслӑ ачасем,

Асанне мӑнукӑсем.

Пурте пӑрле пурӑнатпӑр,

Пурте пӑрле савӑнатпӑр.

7-мёш ача.

Эпир туслӑ ачасем,

Асанне мӑнукӑсем.

Асаннене юрататпӑр,

Пулӑшма та тӑрӑшатпӑр.

Ертсе пыракан. Ачасем, айтӑр-ха асаннене юрӑ юрласа парар. Асанне, санӑн хурсем пур-и?

Ачасем «Асаннен хурёсем» (украин халӑх юррине) юрласӑӑ,
ташласӑӑ.

Асанне. Ах, маттур, ачасем. Эсир мана хӑвӑр пултаруӑхпа
питӗ савӑнтартӑр. Сынсем тӑванёсем, пӗлӗшӗсем патне хӑнана
сӑресӑӑ, савӑнасӑӑ, парнесем парасӑӑ. Пӑр-пӑрне тӗл пулсан виӑ
хутчен «Христос чӗрӗлнӗ!», «Чӑн чӗрӗлнӗ!» тесе саламласӑӑ, виӑ
хут чуп тӑвасӑӑ, Мӑн кун сӑмарти тыттарасӑӑ. Эпӗ те сире хамӑн
кучченӗспе савӑнтарам. *(Асанне ачасене Мӑн кун сӑмартипе хӑ-
налатӗ.)*

Тавтапуҫ сире, ачасем, ман патӑма килнӗшӗн, мана савӑн-
тарнашӑн.

8-мӗш ача.

Ырӑ сунса кӗтнӗшӗн,
Сӗтел тавра лартнашӑн,
Мӑн кун парни панашӑн
Тавах сана, асанне.

Ертсе пыракан. Уява малалла урамра тӑсӑпӑр. Хаваслӑ юрӑ-
ташӑ, вӑйӑ-кулӑ пурин кӑмӑлне те сӗклетӑр.

Ачасем сӑвӑсем каласӑӑ, юрӑсем юрласӑӑ, ташӑсем ташласӑӑ.

9-мӗш ача.

Эппин ырӑ хӑнасем —
Пӗчӗккисем, аслисем —
Итлӑр пирӗн сӑмаха,
Итлӑр пирӗн юрӑма,
Курӑр чӑваш ташшине,
Савӑнӑр пирӗнпеле.

10-мӗш ача.

Киличчен килессӗм килчӗ,
Пӑр килсесӗн савӑнассӑм килчӗ
Юри килтӗмӑр эфир савӑнамашкӑн,
Сӑк пысӑк уява ирттермешкӗн.

Ертсе пыракан. Ёлӗкренех Мӑн кун эрнинче хӑйне евӑр
йӑла-йӑркене сирӗп пӑхӑнна. Сӑк уява сӗн тумпа кӗтсе илсен
ытлӑ-ситлӗ пурнӑс кетет тенӗ. Сӗнӗ япала тӑхӑнсан мӗн ӗмӗтлен-
ни пурнӑсланатӗ тенӗ.

Эсир тата Мӑн кун тӗлне чуччу сӑма манман-и? Эппин,
васкӑр. Уяв эрнинче ярӑнмаллах: сил сӑлӑхсене вӗстерсе каять
иккен.

Сӑканпа пирӗн уяв вӗҫленчӗ. Пурне те тавтапуҫ!